

Bli en byutvikler du også!

En guide til medvirkning i by- og stedsutvikling

SPIRE

Medvirkning i arealplanlegging

Kjære lokallag,

En av hovedoppgavene til Spire er å engasjere unge mennesker til å delta aktivt i beslutningsprosesser som påvirker fremtiden deres, både lokalt og globalt. I Byutvalget jobber vi med medvirkning i byutvikling. I disse prosessene er unge mennesker veldig fraværende. Det er mange årsaker til dette, som blant annet: et lovverk som ikke forplikter de ansvarlige til å inkludere befolkningen i planprosesser; forvaltningsmyndigheter som sjeldent jobber aktivt for å aktivisere unge mennesker i disse prosessene; mangel på undervisning om medborgerskap på grunnskolene; utbyggere som tenker profitt fremfor alt.

I Byutvalget jobber vi for å motvirke disse årsakene. Det finnes mange botemidler, både store og små. Et av våre tiltak er å gi en orientering om hvordan man kan engasjere seg i byutvikling på det stedet man bor, eller ikke bor. Man behøver ikke å bo hvor planene foreslås for å ha en mening om planforslagene. F.eks. kan du mene at det ikke er bra at man bygger ned landbruksareal i Bergen selv om du bor i Tromsø, eller at man ikke bør bygge en skole så nær motorveien i en helt annen kommune enn den du bor i eller kommer fra. Poenget er at alle har rett til å komme med innspill når det kommer til arealplanlegging.

Alle planforslag skal fremmes til lokale eller regionale forvaltningsmyndigheter. Disse forplikter seg til å se at prosessen følger lovverket. Det viktigste arbeidet de gjør er å se til at alle berørte parter er varslet og at planforslaget er i tråd med overordnede planer som er langsiktige og helhetlige. Dessverre finnes det unntak som gjør at planforslag som strider mot gjeldende lover og planer blir vedtatt. Det kan blant annet komme av politisk vilje eller av press fra tunge private eller utenlandske interesser.

Årsaken til at dette går igjennom er at det som regel er mulig å søke om dispensasjon fra vedtatte planer og lover - hvis de antatte fordelene i tiltaket er større enn ulempene.

Alle planforslag skal varsles til de partene som blir direkte berørt av tiltaket, og det skal sendes ut et generelt varsel til befolkningen i det gjeldende geografiske området. Samtidig skal man varsle berørte forvaltningsorganer. Dette slik at alle skal få mulighet til å uttale seg, eller komme med innspill til planforslaget. Det er her dere har muligheten til å være med å påvirke i by- og stedsutvikling.

Byutvalget oppfordrer dere til å følge med på slike varsler i kommunen eller området dere er aktive i. Hvis dere finner en sak som dere tror kan være aktuell for Spire å komme med innspill til kan dere kontakte Byutvalget så skal vi bistå med dette arbeidet. Varsel om oppstart kommer alltid på kommunens hjemmeside og i minst en lokalavis. I tillegg pleier kommunen ofte å informere om dette på Facebook. Så følg den kommunen dere bor i på Facebook.

Ingen innspill er for små, men det avhenger jo av tiltaket. Det kan være så enkelt som f.eks: foreslå at noe areal avsettes til urban matproduksjon, rekreasjonsområde, vegetasjon for økt biologisk mangfold, ladestasjon for EL-biler- og sykler, sykkelfelt og sykkelparkeringshus, forslag om at det bør stilles krav til bruk av trevirke for en viss andel av bygningene etc.

Hvis innspillet fremmes på vegne av Spire må AU orienteres slik at de får anledning til å kommentere innspillet.

Hva kan man gjøre?

1. FØLG MED!

- Planarbeid skal bli annonsert i minst en lokal avis, men publiseres ofte i tillegg på andre medier som f.eks: kommunens hjemmeside og facebookside, forslagstillers hjemmeside og facebookside.
- Følg din lokale avis og kommune på facebook.

2. Engasjer dere

- Diskuter saken i lokallaget.
- Kartlegging: Hvor langt har prosjektet kommet? Kan vi påvirke? Hva tenker vi om innholdet i planen? Er det negative konsekvenser ved å gjennomføre planen? Er det behov og ønsker som ikke blir ivaretatt av planen?
- Dersom dere ser at planen kan ha store konsekvenser, eller det er noe annet ved planen som engasjerer dere - vurder om dere vil lage en større sak av dette: Det kan være medieutspill, aksjoner, eller noe annet!

3. Gi innspill til forslagsstiller

- Ofte arrangeres det et orienteringsmøte i forbindelse med planarbeidet. Her er det anledning til å få mer informasjon om planen og fremme sine meninger.
- Send inn et skriftlig innspill. Her beskriver dere konkrete tiltak som kan være positive for planen, kommentere dersom det er deler av planen dere er veldig uenige i, eller løfte opp andre momenter det er viktig å ta hensyn til.

4. Følg opp innspillet

- Følg med på de fristene som har blitt oppgitt.
- Planforslaget som sendes til kommunestyret for behandling skal inneholde beskrivelse av hvordan innkomne uttalelser til planforslaget og konsekvensene av planen har vært vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt.

Hvilke planer finnes?

Kommuneplan:

Kommuneplanen utarbeides av kommunen, og består av en samfunnsdel og en arealdel. Samfunnsdelen skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den utgjør grunnlaget for kommunens virksomhet. Arealdelen er juridisk bindende, og viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og bruk av arealer. Den skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen, rammer og betingelser for nye tiltak og arealbruk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas. Kommuneplanens arealdel skal bestå av et plankart over hele kommunen, bestemmelser (regler), og en planbeskrivelse hvor det vises hvordan nasjonale mål og retningslinjer, og overordnede planer for arealbruk, er ivaretatt.

Reguleringsplan:

En reguleringsplan er et arealplankart med tilhørende bestemmelser som angir hvordan arealer og fysiske omgivelser skal brukes, evt vernes, og utformes. Reguleringsplan utarbeides for områder i kommunen hvor lowerket krever dette, ofte i forbindelse med nye bygge- og anleggstiltak. Den er mer detaljert enn kommuneplanens arealkart. I motsetning til kommuneplan, kan private (som f.eks grunneiere og eiendomsutviklere) fremme forslag til nye reguleringsplaner. Reguleringsplanen må vedtas av kommunestyret for å bli gjeldende.

